

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Afronding woningbouw Kloosterveen, gemeente Assen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

26 oktober 2017 / projectnummer: 3165

1. Advies in het kort

Het plan

De gemeente Assen wil op termijn de wijk Kloosterveen uitbreiden met maximaal 2.500 woningen en voorzien van een extra aansluiting op de provinciale weg N371. De voorgenomen uitbreiding van de wijk is vastgelegd in een structuurvisie. De visie zal vervolgens worden uitgewerkt in één of meer bestemmingsplannen. Ter onderbouwing van een besluit over de structuurvisie heeft de gemeente de mogelijke milieugevolgen van de uitbreiding onderzocht en beschreven in een milieueffectrapport (MER).

Toetsing van MER en aanvulling

De gemeente Assen heeft de Commissie in juni gevraagd om het MER te beoordelen.^{1, 2} De Commissie heeft daarop aangegeven dat het MER een nagenoeg volledig beeld geeft van de milieugevolgen van de nieuwe woonwijk. Slechts op één punt ontbrak informatie. Het MER bevatte namelijk geen actuele gegevens over de effecten van de nieuwe wijk op enkele van de vogelsoorten die belangrijk zijn voor het Fochteloërveen, zoals de kraanvogel, de toendra-rietgans en de kleine zwaan. Daarmee was onduidelijk of het bouwen van de nieuwe wijk significante gevolgen heeft voor deze soorten en in hoeverre er maatregelen mogelijk en nodig zijn om eventuele gevolgen in te perken. Vervolgens heeft de gemeente een rapport aangeleverd dat dit tekort invult. Het laat zien dat geen significante gevolgen zullen optreden en dat dus geen aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

Daarom concludeert de Commissie het volgende: **het aangevulde MER bevat alle essentiële informatie over de milieueffecten van de nieuwe wijk, zodat de gemeente het milieubelang volwaardig kan meewegen in haar besluit over de structuurvisie Kloosterveen 2017–2035.**

Leeswijzer

In paragraaf 2.1 van dit advies wordt het hiervoor gesignaleerde tekort toegelicht en in paragraaf 2.2 wordt aangegeven hoe het is ingevuld. In haar eerdere advies³ heeft de Commissie ook de belangrijkste bevindingen uit het totale MER samengevat. Verder formuleerde ze daarin een aantal aandachtspunten voor de planfase, die verband houden met de duurzaamheidsambities van de gemeente. Die samenvatting en aandachtspunten worden hier niet herhaald.

¹ De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, via deze link: [3165](#), of door dit nummer op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

² De Commissie heeft samen met het plan-MER ook het visiedocument ontvangen. De gemeente zal het MER daarnaast gebruiken ter onderbouwing van het eerste bestemmingsplan. De Commissie heeft het ontwerp van dat plan niet ontvangen. Daarom heeft ze niet kunnen beoordelen of het MER daaraan ten grondslag kan liggen.

³ [Voorlopig toetsingsadvies, 21 september 2017.](#)

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Wat zegt het MER over effecten op vogels van het Fochteloërveen?

De beoordeling van de natuureffecten, onder andere in de vorm van een 'Passende beoordeling', grijpt in belangrijke mate terug op rapporten die in 2011 zijn opgesteld, toen het uitbreiden van Kloosterveen ook is onderzocht.⁴ De informatie uit deze rapporten is ten dele geactualiseerd.

Het natuuronderzoek beschrijft onder andere de gevolgen voor het Natura 2000-gebied Fochteloërveen. Zo wordt ingegaan op de gevolgen van verstoring van kwalificerende broedvogels door meer recreatie in en om dit gebied. Er wordt in het natuuronderzoek niet ingegaan op de gevolgen voor de kraanvogel die in het Fochteloërveen broedt.⁵ De nieuwe wijk kan vooral leiden tot intensiever gebruik van recreatiepaden en daarmee tot een negatief effect op deze zeer verstoringsgevoelige soort.

In de Passende beoordeling ontbreekt een beschouwing over de gevolgen van het voornemen voor de kwalificerende niet-broedvogels⁶ wilde zwaan, kleine zwaan, toendrarietgans en kolgans, zoals ook is aangegeven in de zienswijze van Vogelbescherming Nederland. In deze zienswijze wordt betoogd dat de oppervlakte geschikt foerageergebied voor deze vogels binnen het studiegebied sinds 2011 is afgenomen en verder zal afnemen door het omzetten van landbouwgrond naar andere functies, door andere gewaskeuze⁷ en doordat er extra fietsverbindingen zijn aangelegd die kunnen leiden tot verstoring van foeragerende ganzen en zwanen. Het is dus onduidelijk of met de bouw van de nieuwe wijk de oppervlakte en de kwaliteit van de foerageergebieden rondom het Fochteloërveen voldoende blijft om significante effecten op deze soorten te kunnen uitsluiten.

De Commissie adviseerde dan ook om in een aanvulling op het MER:

- de gegevens over kwalificerende niet-broedvogels voor het Fochteloërveen en over de kraanvogel te actualiseren;
- na te gaan of significante gevolgen kunnen worden uitgesloten. Is dat laatste niet het geval, dan diende te worden aangegeven welke maatregelen of wijzigingen in het voornemen ertoe kunnen leiden dat die gevolgen niet optreden.

⁴ Het betreft met name een Voortoets opgesteld door Grontmij, een Passende beoordeling niet-broedvogels van Buro Bakker en een Passende Beoordeling broedvogels van Grontmij. Deze documenten zijn te vinden op de website van de Commissie (<http://www.commissiemer.nl/advisering/afgerondeadviezen/2449>).

⁵ Deze soort staat in Bijlage I van de Vogelrichtlijn. Het Fochteloërveen is hiervoor in Nederland één van de vijf belangrijkste gebieden. Verder is het de verwachting dat dit gebied bij de herziening van het beheerplan ook voor de kraanvogel zal worden aangewezen.

⁶ Kwalificerende soorten zijn soorten die belangrijk zijn voor een natuurgebied en op grond waarvan dat gebied als Natura 2000-gebied is geselecteerd. Bij kwalificerende niet-broedvogels gaat het dan om vogels die wel in het gebied verblijven (er bijvoorbeeld overwinteren), maar die er niet broeden.

⁷ Zo zou een deel van de gebieden waar deze vogels foerageren nu worden gebruikt voor bloemeteelt en kerstbomen en niet meer voor aardappelen, bieten en maïs.

2.2 Wat laat de aanvulling zien?

In de aanvulling zijn twee delen te onderscheiden: in het eerste deel wordt de informatie over de kwalificerende niet-broedvogels van het Natura 2000-gebied Fochteloërveen geactualiseerd en in het tweede deel wordt de invloed van het voornemen op de kraanvogel beschreven. Het eerste deel is te beschouwen als een aanvulling op de Passende Beoordeling en het tweede als een aanvulling op de MER.

Kwalificerende niet-broedvogels

In het eerste deel van de aanvulling is de informatie geactualiseerd waarmee de draagkracht van het studiegebied voor de vogels die er foerageren, is ingeschat. De aanvulling maakt ook inzichtelijk welke methode wordt gehanteerd om die inschatting te maken. De geschatte draagkracht wordt vervolgens vergeleken met wat nodig is om de vogelaantallen op het gewenste niveau te houden. De Commissie onderschrijft het gebruik van zogenaamde kolgansdagen⁸ om een schatting te maken van zowel de behoefte als de draagkracht. Uit de actualisatie blijkt dat de oppervlakte geschikt foerageergebied met ongeveer 5% is afgenomen sinds het moment waarop Buro Bakker het onderzoek uitvoerde waarvan in het MER werd uitgegaan. Maar er blijft nog steeds voldoende foerageergebied over om de populaties van kwalificerende niet-broedvogels op het gewenste niveau te houden. Aanvullende maatregelen zijn dus niet nodig.

Kraanvogel

De aanvulling beschrijft de gunstige aantalsontwikkeling van deze soort sinds ze zich in het Fochteloërveen heeft gevestigd en de maatregelen die zijn genomen om verstoring door recreanten te verminderen⁹ en tegelijkertijd het oppervlak aan rust-, broed- en foerageergebied te vergroten. Geconcludeerd wordt dat de uitbreiding van Kloosterveen niet zal leiden tot een noemenswaardige extra verstoring van de kraanvogel. Aanvullende maatregelen zijn dus niet nodig.

⁸ Het aantal dagen dat een kolgans op het beschikbare voedsel kan bestaan.

⁹ Verminderen van de toegankelijkheid, vernatting van het gebied en verleggen van paden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het milieueffectrapport de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als de ontbrekende of gecorrigeerde informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. De werkgroep heeft eerder (de omgeving van) het plangebied bezocht. Meer informatie over de werkwijze van de Commissie vindt u op:

<http://www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie>

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Johan Janse

Johan Lembrechts (secretaris)

Marieke van Rhijn (voorzitter)

Benno Schepers

Robbert de Vries

Paul van Vugt

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Voor het vaststellen van een structuurvisie en van een bestemmingsplan waarin de aanleg van een deel van de wijk is uitgewerkt.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor alle activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, moet in Nederland een milieueffectrapport worden opgesteld. De bijlagen C en D bij het Besluit m.e.r. <http://www.commissiemer.nl/regelgeving/besluitmer> geven aan om welke activiteiten het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit D11.2, "De aanleg van een stedelijk ontwikkelingsproject dat betrekking heeft op een aaneengesloten gebied met 2000 of meer woningen". Dat rapport is ook nodig omdat mogelijk effecten op Natura 2000 -gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven.

Bevoegd gezag

De gemeenteraad van Assen.

Initiatiefnemer

Het college van burgemeester en wethouders van Assen.

Zijn zienswijzen en adviezen bij het advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 24 augustus van het bevoegd gezag heeft ontvangen, gelezen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor het milieueffectrapport, in haar advies verwerkt.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3165](#) in te vullen in het zoekvak.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

